

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. mr. drs. B.J. Bruins,
Minister voor Medische Zorg
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Arthur van Schendelstraat 650
Postbus 2085
3511 MJ Utrecht

Tel. (030) 820 15 00
Fax (030) 820 15 99
info@psynip.nl
www.psynip.nl

Utrecht, 16 februari 2018

Betreft: Internetconsultatie Wetsvoorstel BIG-II over het voornemen tot het opnemen van het beroep orthopedagoog-generalist in artikel 3 van de Wet BIG

Geachte heer Bruins,

Het NIP, de landelijke beroepsvereniging van psychologen, maakt hierbij gebruik van de mogelijkheid te reageren op het wetsvoorstel BIG II. In een aparte brief zullen wij ingaan op het voornemen tot uitbreiding van de eisen voor herregistratie, dat eveneens onderdeel is van dit wetsontwerp.

Het NIP heeft kennisgenomen van de argumentatie voor opname van de orthopedagoog-generalist in de wet BIG en kan die onderschrijven. Toch adviseert het NIP het wetsvoorstel niet in de huidige vorm in te dienen, omdat opname van de orthopedagoog-generalist in artikel 3 wet BIG zonder gelijktijdige toelating van de kinder- en jeugdpsycholoog, leidt tot ongelijkwaardige behandeling van gelijkwaardige beroepsgroepen.

Uw ministerie heeft ons meegedeeld¹ dat de aanvragen voor opname van de orthopedagoog-generalist en die voor opname van het beroep van kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG aan de hand van dezelfde criteria worden beoordeeld, maar los van elkaar. Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de orthopedagoog-generalist in de wet op te nemen als basisberoep zonder gelijktijdige opname van de kinder- en jeugdpsycholoog. Daardoor dreigt een ongelijke positie te ontstaan voor deze twee gelijkwaardige beroepen. Het NIP kan het wetsvoorstel op dit onderdeel daarom niet onderschrijven. Toevoeging van het beroep orthopedagoog-generalist als basisberoep aan de wet BIG zonder gelijktijdige toevoeging van de kinder- en Jeugdpsycholoog is voor het NIP niet acceptabel. In het vervolg van deze brief geven wij een onderbouwing van dit standpunt.

- Gelijke argumenten voor gelijkwaardige beroepen

Een gelijke wettelijke borging van de beroepen orthopedagoog-generalist en kinder- en jeugdpsycholoog, die al zo lang gelijkwaardig zijn en gezamenlijk optrekken, is in het belang van alle professionals en werkgevers, maar vooral van cliënten.

¹ Brief VWS d.d. 21 december 2017 (kenmerk 1268302-171116-MEVA)

Bij de overweging om beroepen bij of krachtens de wet BIG te reguleren, speelt een aantal inhoudelijke overwegingen een rol. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel BIG II worden deze criteria benoemd:

1. De beroepsuitoefening moet gericht zijn op de individuele gezondheidszorg; de beroepsuitoefening heeft rechtstreeks betrekking op een patiënt en is bedoeld om zijn gezondheid te bevorderen of te bewaken.
2. Het beroep is voldoende uitgekristalliseerd en onderscheidend van andere beroepen.
3. Wettelijke regulering is noodzakelijk om de patiënt te beschermen; belangrijke aspecten daarbij zijn professionele zelfstandigheid, vrije toegankelijkheid, en de vraag of toepassing van tuchtrecht is aangewezen (of dat bescherming van de beroepstitel volstaat).
4. Regulering behoeft een breed draagvlak in het betreffende werkveld en mag geen negatieve gevolgen hebben voor aanpalende beroepen.

In de Memorie van Toelichting wordt onderbouwd dat het beroep orthopedagoog-generalist (OG) voldoet aan de criteria voor opname in artikel 3 van de Wet BIG. Het NIP constateert dat de geboden argumenten onverkort van toepassing zijn op het beroep kinder- en jeugdpsycholoog. Dat is ook logisch, want de kinder- en jeugdpsycholoog en de orthopedagoog-generalist worden al ruim 20 jaar gezamenlijk gepositioneerd, de registratie-eisen en opleidingseisen op postmasterniveau zijn vergaand gestroomlijnd, en professionals uit beide beroepsgroepen voeren in het veld al decennia lang naast elkaar uitwisselbare werkzaamheden uit.

In een vergelijkend onderzoek dat in opdracht van de minister van VWS is uitgevoerd naar inhoud, omvang en niveau van opleidingen voor verschillende beroepen in de geestelijke gezondheidszorg², is vastgesteld dat de orthopedagoog-generalist, de kinder- en jeugdpsycholoog en de gezondheidszorgpsycholoog naar aard en omvang van hun opleiding gelijkwaardige beroepen zijn.

In de aanvraag die het NIP in 2015 bij VWS heeft ingediend om het beroep kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG op te nemen (d.d.25 juni 2015 - kenmerk 1506-25) is een onderbouwing gegeven op alle criteria die gelden voor het reguleren van een beroep in de wet BIG:

- de werkzaamheden van de kinder- en jeugdpsycholoog hebben rechtstreeks betrekking op kinderen, jongeren, ouders en (jong)volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie;
- de kinder- en jeugdpsycholoog is een breed basisberoep met een eigen beroepsprofiel, deskundigheidsomschrijving en opleidingseisen, waarvan de kwaliteit evident en onafhankelijk is geborgd;

² Bijlage bij Kamerbrief met kenmerk 686359-129097-MEVA
www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/09/26/vergelijking-opleidingen-ggz-beroepen

- de kinder- en jeugdpsycholoog werkt zelfstandig en is vrij toegankelijk (direct te benaderen door cliënten);
- regulering van het beroep kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG en toepassing van wettelijk tuchtrecht is noodzakelijk voor de bescherming van de cliënt.

- Breed draagvlak

Bij de overwegingen om een beroep al dan niet te reguleren in de wet BIG speelt een rol dat er hiervoor breed draagvlak moet zijn in het werkveld en dat het geen negatieve gevolgen mag hebben voor aanpalende beroepen. Met deze inbreng onderbouwen wij dat opname van de orthopedagoog-generalist los van gelijktijdige opname van de kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG, de beroepsgroep van kinder- en jeugdpsychologen ernstig schaadt. De grote hoeveelheid reacties op de internetconsultatie laat zien dat er verschillend wordt geoordeeld over opname van de orthopedagoog-generalist in de wet BIG, en over de opname van de kinder- en jeugdpsycholoog.

- Effect van het niet gelijktijdig opnemen van beide beroepen

Door in dit wetsvoorstel niet tevens het beroep kinder- en jeugdpsycholoog mee te nemen, terwijl die aanvraag er ook al vanaf 2015 ligt, dreigt een periode van grote onzekerheid voor deze beroepsgroep te ontstaan. In de Memorie van Toelichting (paragraaf 7.5) wordt aangegeven dat een geschikt moment wordt gekozen voor het in gang zetten van een wetgevingstraject, en dat het niet voor de hand ligt telkens separate wetgevingstrajecten te starten. Dat kan betekenen dat er opnieuw lange tijd gewacht moet worden. Ook doelmatigheidsoverwegingen pleiten er dus voor om het aanpalende beroep kinder- en jeugdpsycholoog in dit wetsvoorstel op te nemen.

Voor het Jeugddomein geldt dat de orthopedagoog-generalist en de kinder- en jeugdpsycholoog beiden geregistreerd staan in het door de ministers van VWS en J&V wettelijk erkende Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Aanbieders van jeugdhulp, waaronder jeugd-GGZ, moeten werken met professionals die geregistreerd zijn in het SKJ-register of het BIG register. In het medisch domein wordt de gelijkwaardigheid van deze registers onvoldoende (h)erkend. Opname van de orthopedagoog-generalist in de wet BIG zonder gelijktijdige opname van de kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG zal leiden tot een nieuw schot tussen de beroepen. Immers, de cliënt van een BIG-geregistreerde zal bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd bij zijn behandelaar kunnen blijven, zonder de beperking dat de lopende behandeling slechts mag worden afgemaakt. Ook het behandelen van een volwassene, al dan niet uit het systeem van een jongere, door een orthopedagoog-generalist wordt na opname in de wet BIG mogelijk. De expertise van de kinder- en jeugdpsycholoog als zelfstandig behandelaar kan zonder opname als beroep in de Wet BIG niet aangewend worden, omdat de bekostiging onder de Zvw dat uitsluit.

Dit is niet in het belang van volwassen cliënten die baat hebben bij de inzet van de specifieke expertise van de kinder- en jeugdpsycholoog. En het leidt tot een niet te verantwoorden ongelijkheid tussen gelijkwaardige beroepsbeoefenaren.

Het is op basis van de criteria voor opname in de wet BIG de vraag of een onderscheid tussen gelijkwaardige beroepen te rechtvaardigen is.

- Verlies aan wetenschappelijke expertise

De toevoeging van het beroep kinder- en jeugdpsycholoog zonder gelijktijdige opname van de kinder- en jeugdpsycholoog, kan daarnaast leiden tot verlies van wetenschappelijke expertise.

Zowel in 2014³ als in 2016⁴ zijn door de hoogleraren Ontwikkelingspsychologie van de Nederlandse Universiteiten stevige signalen afgegeven richting VWS over de gevolgen die eenzijdige opname van de orthopedagoog-generalist in de wet BIG kan hebben voor het vakgebied Ontwikkelingspsychologie.

Een ongelijkwaardigheid in instroommogelijkheden naar postmaster opleidingstrajecten tussen studenten (ontwikkelings-)psychologie en pedagogiek zal tot gevolg hebben dat het aantal studenten ontwikkelingspsychologie de komende jaren afneemt, en dat het budget dat voor ontwikkelingspsychologie beschikbaar wordt gesteld terugloopt. Dat zou een zeer onwenselijk verlies aan wetenschappelijke expertise kunnen betekenen

- Maatschappelijke belangen - bescherming van de cliënt

De huidige schotten tussen jeugd- en volwassenenstelsels vormen een belemmerende factor bij het inzetten van de expertise van de kinder- en jeugdpsycholoog over de domeinen heen. Regelgeving en bekostiging zijn in de te onderscheiden stelsels verschillend geregeld. Voor niet BIG-geregistreerden is het steeds moeilijker hun expertise in te zetten voor de doelgroep 18+. Gevolg is dat soms doorverwijzing naar een BIG-geregistreerde moet plaatsvinden, op een kwetsbaar moment in het leven van de cliënt. Dat kan een groot nadelig effect hebben op de effectiviteit van zorg voor jongeren en volwassenen. Vooral bij psychische problematiek die start in de kinderleeftijd is continuïteit juist van groot belang.

- De inzet van de ontwikkelingspsychologische expertise van kinder- en jeugdpsychologen binnen het zorgstelsel (18+) leidt tot doelmatige, kosteneffectieve en integrale zorg; dat levert winst op voor kinderen, jongeren en ouders, maar ook voor de maatschappij.
- Verankering van het beroep in de wet BIG is noodzakelijk om de expertise van kinder- en jeugdpsychologen toegankelijk en bekostigd te houden juist voor kwetsbare cliënten, over schotten en domeinen heen. Continuïteit van hulp aan jongeren, jongvolwassenen, en volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie is van groot belang.
- Kinderen, (jong) volwassen en ouders mogen nooit de dupe worden van schotten tussen stelsels en verschillen in regels rond bekostiging;

³ www.psynip.nl/wp-content/uploads/2016/10/Signaal-Hoogleraren-aan-minister-over-OG-in-BIG-november2014.pdf

⁴ www.psynip.nl/wp-content/uploads/2016/12/Signaal-aan-minister-over-KJP-in-BIG.pdf

Het niet tegelijkertijd met de orthopedagoog-generalist opnemen van de kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG kan leiden tot het onthouden van specifieke expertise aan zeer kwetsbare cliënten. Oudervereniging Balans⁵ schreef hierover eerder al een brief aan VWS.

Voor een verdere onderbouwing verwijzen wij naar het uitgebreide document: Pleidooi Kinder- en Jeugdpsycholoog in de wet BIG⁶.

- Eenduidige kwaliteitsborging

Om cliënten te beschermen en kwaliteit te borgen is binnen de Jeugdwet geregeld dat aanbieders in het jeugddomein verplicht zijn te werken met geregistreerde professionals, ofwel in het BIG-register ofwel in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Kwaliteitsborging van kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen-generalist die met kinderen en jongeren tot 18 jaar werken, is daarmee voldoende geregeld. Ook cliënten van 18 jaar of ouder hebben echter recht op passende zorg, geboden door kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen-generalist met hun specifieke deskundigheid. Daarom is het van belang dat ook wordt voorzien in kwaliteitsborging in het domein 18+. Dit geldt voor de orthopedagogen-generalist, maar evenzeer voor kinder- en jeugdpsychologen die hun ontwikkelingspsychologische expertise inzetten in het volwassendomein.

Het NIP heeft in 2016 een QuickScan gehouden onder ruim 1300 bij het NIP geregistreerde kinder- en jeugdpsychologen en 1000 psychologen die op master- en postmasterniveau zijn geregistreerd bij het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ). Daaruit bleek dat 57% van de ondervraagden werkt met een doelgroep van boven de 18 jaar; maar liefst 76% verwacht dat voor de toekomst. 60% van de ondervraagden voorziet problemen door het ontbreken van een BIG-registratie.

Aan cliënten is het al lastig uit te leggen dat kwaliteitsborging in het jeugddomein is geregeld door de registratie van de ‘postmaster geregistreerde orthopedagoog’ en de Kinder- en Jeugdpsycholoog (postmasterniveau) in het SKJ-register *of* door de registratie als gezondheidszorgpsycholoog in het BIG-register, en dat zodra de bekostiging via de Zvw loopt alleen de BIG-registratie geldt. Maar het wordt heel onoverzichtelijk als in het volwassenendomein (Zvw) dan ook nog eens geldt dat een orthopedagoog-generalist wèl BIG-geregistreerd is en een kinder- en jeugdpsycholoog niet.

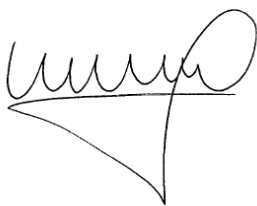
⁵ www.psynip.nl/wp-content/uploads/2016/12/ondersteunen-BIG-aavraag-kinder-en-jeugdpsychologen-Balans-en-NVA.pdf

⁶ www.psynip.nl/wp-content/uploads/2016/07/Ad-6.1.-Pleidooi-KJ-in-BIG_LoRes.pdf

- Samenvattend:
 - Het NIP is niet tegen opname van de orthopedagoog-generalist als basisberoep in de wet BIG, mits dat geschiedt onder gelijktijdige toevoeging van de kinder- en jeugdpsycholoog.
 - Het opnemen van de orthopedagoog-generalist als basisberoep in de wet BIG zonder gelijktijdige opname van de kinder- en jeugdpsycholoog, leidt tot niet te rechtvaardigen ongelijke behandeling van gelijkwaardige beroepsgroepen. Het brengt schade toe aan het aanpalende beroep kinder- en jeugdpsycholoog en tast de jarenlang erkende gelijkwaardige expertise aan.
 - Opname van de kinder- en jeugdpsycholoog in de wet BIG is van belang voor doelmatige en kosteneffectieve hulp.
 - Ook voor cliënten boven de 18 jaar moet de expertise van kinder- en jeugdpsychologen toegankelijk blijven en geboden kunnen worden door zelfstandig functionerende professionals, die voldoen aan wettelijk vastgelegde opleidingseisen en die vallen onder het tuchtrecht.
 - Kwaliteitsborging moet voor deze doelgroep eenduidig geregeld zijn. Cliënten mogen niet de dupe worden van schotten tussen stelsels en beroepen.
 - De toekomst van het vakgebied Ontwikkelingspsychologie mag niet in gevaar komen.
 - Het meenemen van het beroep kinder- en jeugdpsycholoog in het huidige wetsvoorstel bespaart tijd en kosten.

Wij zullen de verdere vormgeving van het wetsvoorstel met belangstelling volgen en geven graag een toelichting als daar behoefte aan bestaat.

Hoogachtend,

Drs. J. Muller
Voorzitter Nederlands Instituut van Psychologen